

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/52/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117200305
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117200305.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v spore žalobcu: De vries Justitia s.r.o., so sídlom Česká republika, 128 00 Praha, Vyšehradská 1349/2, zastúpený: Mgr. Henrich Schindler, advokát Advokátskej kancelárie so sídlom Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, proti žalovanému: X. A., bytom E., B. X/X-X, o zaplatenie sumy 246,24 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. mája 2017, č. k. 9Csp/4/2017-34, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") rozsudkom zo dňa 11. mája 2017, č. k. 9Csp/4/2017-34 (ďalej len "napadnutý rozsudok") zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na ust. § 31 ods. 1, § 40 ods. 3, 4, § 524 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), a čl. 17 CSP.

3.1. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalovaný udelil administrátorovi súhlas na podpis úverovej zmluvy za podmienok uvedených a ustanovil peňažný ústav, aby bol použitý pre účely transferu peňazí na portáli a previesť sumu pôžičky 270 eur, okrem transakčného poplatku 10 eur, na jeho bankový účet, pri ročnom úroku 66 %, poplatku za uzavretie zmluvy 0,50 eura a platbu do garančného fondu 8,10 eura. Podmienky mali byť odsúhlasené dňa 30.10.2015.

3.2. Podľa platobného príkazu na úhradu vyplýva, že na účet v Poštovej banke bola poukázaná suma 251,40 eura dňa 2.11.2015 z FINZO OU. Bola predložená rámcová zmluva pre dlžníka č. B XX XXXXXX, uzavretá medzi prevádzkovateľom FINZO OU a dlžníkom - žalovaným, ktorou žalovaný splnomocnil prevádzkovateľa na nakladanie s jeho finančnými prostriedkami, ktoré prevedie na bežný účet portálu a prevádzkovateľ bol oprávnený postúpiť v mene investorov pohľadávky investora voči dlžníkovi, ktorý vyhlásil, že si bude plniť povinnosti vyplývajúce z úverových zmlúv uzatvorených prostredníctvom portálu.

3.3. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej medzi prevádzkovateľom FINZO OU a žalobcom vyplynulo, že zmluvné strany, a to fyzické osoby uvedené v bode 1 zastúpené FINZO OU, splnomocnili žalobcu na základe skutočnosti, že postupcovia uzavreli so žalovaným dňa 30.10.2015 zmluvu o úvere, ktorou mu poskytli úver vo výške 270 eur s úrokom 66 % so splatnosťou 29.10.2017, pričom žalovaný

uhradil sumu 23,76 eura a predmetom postúpenia bola pohľadávka k istine 264,10 eura a príslušenstvo 227,32 eura.

4. Nemal za preukázané, že žalovaný ako užívateľ internetového portálu www.finzo.sk uzavrel s prevádzkovateľom portálu FINZO OU Rámcovú zmluvu pre dlžníka a že vyjadril svoj súhlas s podmienkami používania internetového portálu www.finzo.sk (ďalej len „podmienky“), a to elektronickými prostriedkami.

5. Poukázal na čl. IV. bod 15., čl. XVIII. bod 3., čl.V. bod 13. podmienok a uviedol, že žalobcom predložená listina „Zmluva o pôžičke“ neobsahuje označenie ani podpisy zmluvných strán, teda ju nemožno považovať za platne uzavretú zmluvu o pôžičke ani zmluvu o úvere v písomnej forme (v zmysle § 40 ods. 3, 4 v spojení s § 46 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník). Existencia písomných zmlúv o úvere uzavretých medzi jednotlivými investormi ako veriteľmi a žalovaným ako dlžníkom nebola v konaní preukázaná.

6. Prvoinštančný súd konštatoval, že v zmysle čl. V. bod 11. mal prevádzkovateľ previesť finančné prostriedky od jednotlivých investorov na osobný účet dlžníka. V zmysle čl. I. podmienok sa užívateľským účtom rozumie osobný účet užívateľa, ktorý sa nachádza na portáli, je spravovaný prevádzkovateľom a používa sa cez Portál pre sledovanie transakcií urobených na základe užívateľskej zmluvy a úverových zmlúv, vrátane úverov sprístupnených veriteľom a vyplatenia úverov dlžníkovi, a kde užívateľ prijíma/odosiela platby. V úverových podmienkach dlžníka bol vyjadrený súhlas, aby účet v Poštovej banke, ktorého číslo bolo uvedené, bol použitý pre účely transferu peňazí na portáli. Z príkazu na úhradu bolo zistené, že platiteľ FINZO OÜ zaslal na účet, ktorého číslo bolo uvedené v Úverových podmienkach dlžníka sumu 251,40 eura. Zmluva o pôžičke bola uzavretá fakticky poskytnutím peňažných prostriedkov zo strany investorov (veriteľov) zastúpených prevádzkovateľom portálu (v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka).

7. Podľa záveru prvoinštančného súdu v konaní nebolo preukázané, kto mal pôžičku poskytnúť, teda kto bol investorom (veriteľom) a žalobca nepreukázal ani svoju aktívnu legitímáciu na podanie žaloby.

8.1. Žalobca ako dôkaz o postúpení pohľadávky z titulu zmluvy o pôžičke z investorov ako postupcov na žalobcu ako postupníka predložil Zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá mala byť uzatvorená elektronickými prostriedkami medzi postupcami (investormi) zastúpenými prevádzkovateľom portálu FINZO OU a žalobcom ako postupníkom.

8.2. V čl. XII. podmienok bolo uvedené, že prevádzkovateľ má právo postúpiť akúkoľvek pohľadávku viac ako 90 dní po splatnosti, alebo jej časť na tretiu osobu, na čo ho Investor aj dlžník výslovne splnomocňujú a vyslovene s tým súhlasia. Žalobca však nepreukázal, kto pôžičku poskytol, teda kto je investorom, ani nepreukázal, že jednotliví investori (veritelia) písomne splnomocnili prevádzkovateľa portálu na uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávok v ich mene (§ 31 ods. 4 Občianskeho zákonníka v spojení s § 40 ods. 3, 4 a § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Žalobca preto neunesol dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že jednotliví investori mu postúpili svoje pohľadávky voči písomnou zmluvou. V prípade postúpenia pohľadávky je žalobca povinný postúpenie pohľadávky v konaní preukázať, a to najmä vtedy, ak v konaní svoje postavenie odvodzuje práve od nadobudnutia vlastníctva k pohľadávke.

9. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že je daná vecná aktívna legitímácia žalobcu, pre ktorý dôvod súd žalobu zamietol.

10. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal za použitia čl. 17 CSP, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

11. Proti rozsudku prvoinštančného súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, žiadajúc odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd nijakým spôsobom nezohľadnil skutočnosť, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky z účtu žalobcu na účet, ktorý si žalovaný zvolil, pričom žalovaný túto skutočnosť nepoprel.

12. Uviedol, že žalovaný nenamietal spôsob uzatvorenia zmluvy, jej platnosť, ani aktívnu legitímáciu žalobcu, pričom túto žalobca preukázal zmluvou o postúpení pohľadávky, v ktorej boli uvedení aj pôvodní

veritelia. Skutočnosti, ktoré súd považoval za nepreukázané, bolo možné vyhodnotiť ako preukázané a logicky na seba nadväzujúcou sériou nepriamych dôkazov, ktoré boli priložené k žalobe.

13. Súd sa zaoberal platnosťou zmluvy o úvere, ktorú vyhodnotil ako neplatnú z dôvodu, že táto si vyžaduje písomnú formu a podľa súdu písomná forma dodržaná nebola. Nijakým spôsobom neskúmal spôsob uzavretia zmluvy o úvere, pričom žalobca má za to, že písomná forma zachovaná bola a je jednoznačne možné určiť osobu, ktorá úkon urobila na základe nezameniteľných identifikačných údajov, ktoré nie sú verejne dostupné, čo je bežným spôsobom pri uzatvorení zmluvy na diaľku prostredníctvom internetu.

14. Žalobca v zmluve uviedol rodné číslo, ktoré je jednoznačný identifikačný osobný údaj, ktorý nie je verejne prístupný. Zmluva bola uzatvorená v súlade so zákonom č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku. Poukázal na ust. § 151 ods. 1 CSP s tým, že uvedené zákonné ustanovenie súd ignoroval v plnej miere, keď bez akéhokoľvek vyjadrenia žalovaného nahradil jeho procesnú činnosť pri posúdení právneho ako aj skutkového stavu.

15. Za nezákonný považoval postup súdu pri obstaraní dôkazu - oznámenia banky o tom, že žalovaný nie je vlastníkom účtu, na ktorý boli zaslané prostriedky, pretože súd tento dôkaz obstaral bez návrhu, resp. bez toho, aby niektorá zo strán sporu spochybnila prijatie prostriedkov. Následne súd tento dôkaz nepredložil stranám sporu na vyjadrenie, čo viedlo k tomu, že rozhodnutie súdu je jednostranné a arbitrálne, keď žalobca nemal možnosť vedieť, na základe ktorých dôkazov súd rozhodne.

16. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, rozhodujúci o odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie, preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17.2. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Súd prvej inštancie v preskúmvanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP stotožňuje so správnymi závermi napadnutého rozhodnutia rozsudku súdu prvej inštancie v jeho vecnej správnosti.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie zamietol žalobu pre nepreukázanie aktívnej legitímácie žalobcu v spore a tiež pre nepreukázanie uzavretia zmluvy, ktorá podľa tvrdení žalobcu tvorila základný titul opodstatnenosti jeho žalobného nároku. Nemal za preukázané, kto poskytol finančné prostriedky žalovanej ako investor a či práve tento investor (investori) písomne splnomocnil (splnomocnili) i prevádzkovateľa portálu na uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky v jeho mene. Podľa názoru žalobcu sa súd podľa § 151 ods. 1 CSP vôbec nemal zaoberať jeho aktívnou legitímáciou, lebo žalovaný skutočnosti ním uvádzané v žalobe vôbec nepoprel.

20. Pod pojmom aktívna vecná legitímácia sa rozumie také hmotnoprávne postavenie žalobcu, z ktorého mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd skúma vecnú legitímáciu žalobcu vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.06. 2010 sp. zn. 2Cdo/205/2009). Podľa záveru odvolacieho súdu súd prvej inštancie postupoval správne, keď skúmal, či žalobca je nositeľom uplatneného práva, a v tejto súvislosti neobstojí námietka žalobcu o porušení procesného predpisu v ustanovení § 151 ods. 1 CSP.

21. Žalobca daný hmotnoprávny nárok odvodil od svojho právneho predchodcu, ktorý mu mal pohľadávku postúpiť Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 09.06.2016. Právne nástupníctvo je jedným z predpokladov, ktorý musí byť splnený pri preukazovaní aktívnej legitímácie žalobcu so súčasným splnením ďalšej podmienky, a to že tento právny predchodca mal skutočne také hmotnoprávne postavenie, z ktorého konkrétnemu subjektu, v tomto prípade žalobcovi, vyplýva právo uplatňovať si hmotnoprávny nárok. V predmetnej veci túto skutočnosť však žalobca nepreukázal. Z bodu 1. Zmluvy o postúpení pohľadávky vyplýva, že postupcami malo byť 12 osôb, ktoré boli zastúpené spoločnosťou „Finzo OU so sídlom Posti tn 30, Haapsalu city, Lääne county, 90504, Estónsko, registrovanej v obchodnom registri Tartu Súd pod č. 12781600 konajúcou prostredníctvom Stanislava Merca na základe plných mocí, ktoré sú prílohou tejto zmluvy“. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že nebolo v konaní preukázané, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté práve týmito 12-imi osobami, ktoré sú uvedené v Zmluve o postúpení pohľadávky ako postupcovia.

22. Navyše odvolací súd aj tvrdenia žalobcu o tom, kto poskytol finančné prostriedky vyhodnotil ako zmätočné, a to z dôvodu, že v čl. II. druhého odseku odvolania žalobca uviedol, že „žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky z účtu žalobcu na účet, ktorý si žalovaný zvolil“. V rozpore s týmto tvrdením však vyznieva jeho vyjadrenie v čl. III. odvolania v prvom odseku o tom, že „právny predchodca žalovaného (správne žalobcu) poskytol finančné prostriedky žalovanému, a teda mohol previesť pohľadávku vo výške 270 eur bez ohľadu na pôvodných investorov“. Opak však žalobca tvrdil v žalobe, kde uviedol, že „veriteľom v danom právnom vzťahu nie je prevádzkovateľ, ktorý peňažné prostriedky neposkytuje, ale investor, teda občan, ktorý zaslal finančné prostriedky na účet prevádzkovateľa...“. Zo samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky pritom vyplýva, že úver vo výške 270 eur poskytli žalovanému 12-ti postupcovia (investori - fyzické osoby), ktorí mali splnomocniť spoločnosť Finzo OU na postúpenie ich pohľadávky voči žalovanej na žalobcu. Tieto ustanovenia zmluvy vyvracajú tvrdenie žalobcu, že jeho právny predchodca mohol previesť pohľadávku bez ohľadu na pôvodných investorov, keďže práve on poskytol žalovanej finančné prostriedky. V tomto smere bolo potrebné si ujasniť, kto vlastne bol právnym predchodcom žalobcu. Žalobca sa zrejme mylne domnieva, že jeho právnym predchodcom bol Finzo OU ako prevádzkovateľ účtu, z ktorého boli žalovanej poukázané finančné prostriedky. Podľa obsahu spisu právnym predchodcom žalobcu boli v skutočnosti investori, ktorí potom svoju pohľadávku mali postúpiť na žalobcu a prevádzkovateľ Finzo OU mal v ich mene na základe plnej moci len konať a pohľadávku postúpiť. Takéto splnomocnenie smerujúce k postúpeniu pohľadávky investorov voči žalovanému na žalobcu však tiež žalobca nepreukázal.

23. Nevyjasnené zostali aj tvrdenia žalobcu o vzťahu, ktorý vznikol poskytnutím finančných prostriedkov žalovanému. V žalobe žalobca vylúčil spotrebiteľský vzťah, keďže veriteľom boli „bežní občania a nie právnická osoba alebo fyzická osoba, podnikateľ“. V odvolaní však „zrejme s cieľom obhájiť absenciu písomnej formy pri uzatvorení zmluvy, poukázal na zákon č. 266/2005 Z. z. ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, podľa ktorého mala byť zmluva uzatvorená. Tento zákon upravuje ochranu spotrebiteľa pri finančných službách poskytovaných dodávateľom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku a uzavieranie zmluvy na diaľku (§ 1).

24. Tvrdenia žalobcu si navzájom odporujú vo viacerých skutočnostiach, avšak bez ohľadu na to bolo možné konštatovať, že žalobca neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa jeho aktívnej legitímácie v spore, čo je základom pre ďalšie skúmanie jeho hmotnoprávneho nároku a pokračovanie v spore. Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní za neopodstatnené a nedôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. K námietke žalobcu, že súd nad rámec dokazovania obstaral dôkaz - oznámenie banky o tom, že žalovaná nie je vlastníčkou účtu, na ktorý boli zaslané finančné prostriedky - odvolací súd uvádza, že takýto dôkaz sa v súdnom spise nenachádza a súd prvej inštancie ani vo svojom odôvodnení rozsudku takéto skutočnosti netvrdil.

25.1. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25.2. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25.3. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu v konaní.

25.4. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník

26. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mal úspešný žalovaný nárok na náhradu trov konania (§ 255 ods. 1 CSP). Keďže mu v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, odvolací súd rozhodol (§ 396 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP), že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

27. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).